АНАЛИЗА НА CASEMIX INDEX

Здравствени установи на Македонија

Период: 2023 — 2025 година

1. Дефиниција на ЦМИ

Индексот на комплексност на случаи (Case Mix Index — ЦМИ) е просечната релативна тежина на сите DRG (Diagnosis Related Groups) случаи во една здравствена установа за одреден период.

Пресметката е: ЦМИ = Сума на сите DRG тежини / Вкупен број случаи

Секој пациентски случај добива DRG тежина врз основа на дијагнозата, процедурата, возраста и компликациите. Националниот просек е секогаш 1.0 — установа со ЦМИ = 1.5 третира случаи кои се во просек 50% посложени и поскапи од националниот просек.

Две варијанти на ЦМИ:

- Базичен ЦМИ — само сопствените случаи на установата
- ЦМИ со терцијар/трансфер — вклучува и случаи префрлени кон/од други установи

ЦМИ се користи за: финансирање (основа за пресметка на болничките плаќања), планирање на ресурси, споредба на установи и профилирање на болниците.

2. Национален преглед 2023–2025

Националниот ЦМИ е стабилен во тригодишниот период, без значителни осцилации:

Година	Број случаи	ЦМИ (базичен)	ЦМИ (со терц.)
2023	184,829	1.553	1.638
2024	190,144	1.552	1.636
2025	194,230	1.552	1.638

Вкупниот број случаи расте за +9,401 за три години (+5.1%), додека ЦМИ останува практично непроменет, што укажува на стабилен профил на сложеност во системот.

3. ЦМИ по тип на здравствена установа

Тип ЗУ	ЦМИ 2023	ЦМИ 2024	ЦМИ 2025	Тренд
Клиники	1.652	1.619	1.600	▼ пад
Клинички болници	1.135	1.149	1.158	▲ раст
Општини болници	1.106	1.120	1.130	▲ раст
Специјални болници	1.162	1.170	1.192	▲ раст

Забелешка: Клиниките бележат постепен пад, додека сите останати типови установи покажуваат бавен, но конзистентен пораст на сложеноста.

4. Топ 10 установи по ЦМИ — 2025

Листата е доминирана од кардиохируршките и онколошките специјалности со исклучително висока клиничка сложеност:

#	Установа	Случаи	ЦМИ 2025	ЦМИ 2024
1	ПЗУ Систина — Кардиохирургија Скопје	1,391	18.434	19.426
2	ПЗУ Филип Втори — Кардиохирургија Скопје	1,156	15.381	15.526
3	УК за Хематологија Скопје	748	9.830	9.663
4	УК за Државна Кардиохирургија	498	9.148	8.745
5	УК за Неврохирургија Скопје	1,664	3.669	3.709
6	УК за Дигестивна Хирургија Скопје	2,693	3.250	3.305
7	СБ за Ортопедија Св. Еразмо Охрид	2,090	2.663	2.648
8	УК ТОАРИЛУЦ Скопје	4,822	2.521	2.503
9	УК за Торакална и Васк. Хирургија Скопје	3,102	2.450	2.556
10	УК за Кардиологија Скопје	7,292	2.257	2.183

5. Рангирање — ГОБ, Клинички и Општини болници

#	Кат.	Болница	Случаи 2025	ЦМИ 2025	ЦМИ 2024	Промена
Градска општа болница — посебна категорија						
1	ГОБ	ГОБ 8 Септември — Скопје	10,741	**1.946**	1.886	▲ +0.060
Клинички болници						
2	КБ	КБ Штип	9,319	**1.314**	1.325	▼ -0.011
3	КБ	КБ Битола	8,157	**1.134**	1.047	▲ +0.087
4	КБ	КБ Тетово	10,715	**1.041**	1.083	▼ -0.042
Општини болници (вкл. со проширена дејност)						
5	ОБ	ОБ Велес	3,532	**1.133**	1.089	▲ +0.044
6	ОБ	ОБ со прош. дејн. — Прилеп	6,487	**1.096**	1.109	▼ -0.013
7	ОБ	ОБ Охрид	3,473	**1.068**	1.055	▲ +0.013
8	ОБ	ОБ Струмица	6,083	**1.009**	0.960	▲ +0.049
9	ОБ	ОБ Куманово	4,941	**0.980**	0.889	▲ +0.091
10	ОБ	ОБ Струга	4,687	**0.965**	0.921	▲ +0.044
11	ОБ	ОБ со прош. дејн. — Гевгелија	3,178	**0.931**	0.928	▲ +0.003
12	ОБ	ОБ со прош. дејн. — Кочани	2,904	**0.884**	0.957	▼ -0.073
13	ОБ	ОБ Гостивар	4,875	**0.801**	0.767	▲ +0.034

#	Кат.	Болница	Случаи 2025	ЦМИ 2025	ЦМИ 2024	Промена
14	ОБ	ОБ со прош. дејн. — Кавадарци	3,982	**0.751**	0.685	▲ +0.066
15	ОБ	ОБ Кичево	1,484	**0.719**	0.699	▲ +0.020
16	ОБ	ОБ со прош. дејн. — Дебар	1,949	**0.622**	0.608	▲ +0.014

Забелешка: Кат. = категорија на установа. Промената е пресметана како ЦМИ 2025 минус ЦМИ 2024.

6. Клучни наоди и заклучоци

6.1 Стабилност на системот

Националниот ЦМИ е забележително стабилен — 1.552 во сите три години. Ова сугерира дека профилот на болнички случаи на системниот ниво не се менува значително, и дека зголемениот волумен (194,230 случаи во 2025) доаѓа пропорционално од сите нивоа на сложеност.

6.2 Поместување меѓу типови установи

- Општини болници конзистентно растат — 9 од 12 имаат пораст во 2025 наспроти 2024, сугерирајќи постепено преземање на посложени случаи.
- КБ Битола е највпечатлива со пораст +0.087 за само една година.

6.3 Забележителни движења

- ГОБ 8 Септември со ЦМИ 1.946 е аномалија за општа болница и одразува де факто клиничка улога.
- Кардиохируршките ПЗУ (Систина и Филип Втори) го задржуваат доминантното место со ЦМИ 15–18.
- ОБ Кочани е единствена општина болница со значаен пад (0.957 → 0.884).

6.4 Интерпретација на ЦМИ кај специјализирани установи

Важна напомена за читање на ЦМИ: повисокиот ЦМИ не значи дека установата е "подобра" или дека третира посложени случаи во апсолутна смисла. Тоа може едноставно да значи дека установата е потесно специјализирана за еден тип интервенции.

Илустративен пример: приватните офталмолошки болници (ПЗУ) имаат ЦМИ ~1.253–1.288, систематски повисок од УК за Очни болести (~1.152). Причината не е поголема сложеност на нивните случаи, туку тоа што работат речиси исклучиво со Фако операции (DRG C17A/C17B) кои имаат фиксна висока DRG тежина. УК пак прима и полесни случаи — прегледи, дијагностика, конзервативни третмани — кои го снижуваат просечниот ЦМИ.

Заклучок: ЦМИ секогаш треба да се чита во контекст на профилот и мисијата на установата.

6.5 Општ заклучок

Топ 10 установи по ЦМИ ги одразуваат реалните клинички профили и не покажуваат очигледни аномалии. Кардиохируршките вредности (15–19) се типични за регионот и споредливи со западноевропски системи. Системот во целина е стабилен, со постепено ширење на капацитетот за посложени случаи во регионалните болници.

Извештајот е генериран врз основа на податоците од приложената датотека. Сите ЦМИ вредности се базирани на DRG методологија. За споредби меѓу установи, препорачливо е да се земе предвид case mix и структурата на дејност на секоја установа.

Прилог — Целосен преглед на ЦМИ по здравствена установа (2023–2025)

Табелата ги прикажува сите 62 здравствени установи рангирани по ЦМИ 2025 во рамките на категоријата. Бојата на редот ги одразува нивоата на сложеност: темно = над просек (>1.5), нормално = просек (1.0–1.5), светло = под просек (<1.0). Тип: УК = Универзитетска клиника, КБ = Клиничка болница, ОБ = Општа болница, СБ = Специјална болница, ГОБ = Градска општа болница, ПБ = Психијатриска болница, ПЗУ = Приватна здравствена установа, ЗД = Здравствен дом.

#	Здравствена установа	Тип	Случаи 2025	ЦМИ 2023	ЦМИ 2024	ЦМИ 2025	Промена 24→25	ЦМИ со терц. 2025
Приватни кардиохируршки болници								
1	ПЗУ Систина — КБ Кардиохирургија Скопје	ПЗУ	1,391	19.594	19.426	**18.434**	▼ -0.992	18.434
2	ПЗУ Филип Втори — КБ Кардиохирургија Скопје	ПЗУ	1,156	15.561	15.526	**15.381**	▼ -0.145	15.381
Универзитетски клиники								
3	УК за Хематологија Скопје	УК	748	10.705	9.663	**9.830**	▲ +0.167	10.813
4	УК за Државна Кардиохирургија Скопје	УК	498	9.402	8.745	**9.148**	▲ +0.403	10.063
5	УК за Неврохирургија Скопје	УК	1,664	3.878	3.709	**3.669**	→	4.954
6	УК за Дигестивна Хирургија Скопје	УК	2,693	3.355	3.305	**3.250**	▼ -0.055	3.575
7	УК за Торакална и Васкуларна Хирургија Скопје	УК	3,102	2.932	2.556	**2.450**	▼ -0.106	2.695
8	УК за Траума, Ортоп., Анест., Реан. (УЦ Скопје)	УК	4,822	2.511	2.503	**2.521**	→	2.773
9	УК за Кардиологија Скопје	УК	7,292	2.257	2.183	**2.257**	▲ +0.074	2.483
10	УК за Урологија Скопје	УК	2,696	1.931	1.969	**1.867**	▼ -0.102	2.054
11	УК за Психијатрија Скопје	УК	270	1.376	1.395	**1.272**	▼ -0.123	1.717
12	УК по Хируршки болести Св. Наум Охридски Скопје	УК	6,064	1.641	1.701	**1.669**	→	1.836
13	УК за Неврологија Скопје	УК	1,736	1.270	1.353	**1.466**	▲ +0.113	1.613
14	УК за Инфективни болести и Фебрилни состојби Скопје	УК	1,061	1.303	1.383	**1.362**	→	1.498
15	УК за Гастроентерохепатологија Скопје	УК	2,240	1.283	1.341	**1.348**	→	1.483

#	Здравствена установа	Тип	Случаи 2025	ЦМИ 2023	ЦМИ 2024	ЦМИ 2025	Промена 24→25	ЦМИ со терц. 2025
16	УК за Онкологија и Радиотерапија Скопје	УК	2,216	1.238	1.222	**1.203**	→	1.323
17	УК за Детска Хирургија Скопје	УК	2,057	1.299	1.201	**1.237**	→	1.670
18	Институт за Белодробни заболувања и ТБЦ Скопје	УК	653	1.426	1.408	**1.339**	▼ -0.069	1.335
19	УК за Пулмологија и Алергологија Скопје	УК	1,268	1.193	1.133	**1.161**	→	1.277
20	УК за Очни болести Скопје	УК	6,600	1.145	1.132	**1.152**	→	1.267
21	УК за Детски болести Скопје	УК	4,725	1.268	1.169	**1.077**	▼ -0.092	1.454
22	УК за Нефрологија Скопје	УК	3,015	1.102	1.101	**1.070**	→	1.177
23	УК за Максилофацијална хирургија Скопје	УК	1,792	1.018	0.978	**1.040**	▲ +0.062	1.144
24	УК за Гинекологија и акушерство Скопје	УК	15,541	0.955	0.979	**0.926**	▼ -0.053	1.019
25	УК за Ревматологија Скопје	УК	649	0.906	0.904	**0.975**	▲ +0.071	1.072
26	УК за Дерматологија Скопје	УК	640	0.854	0.886	**0.971**	▲ +0.085	1.068
27	УК за Респираторни заболувања кај деца Козле Скопје	УК	197	—	—	**0.883**	—	1.191
28	УК за УНГ Скопје	УК	2,174	1.025	0.965	**0.948**	→	1.042
29	УК за Токсикологија Скопје	УК	579	0.855	0.835	**0.781**	▼ -0.054	1.055
30	УК за Ендокринологија Скопје	УК	724	0.828	0.837	**0.825**	→	0.907
31	УК за Пластична и реконструктивна хирургија Скопје	УК	5,989	0.696	0.713	**0.663**	→	0.729
Специјални болници								
32	СБ за Ортопедија и Трауматологија Св. Ерасмо Охрид	СБ	2,090	2.640	2.648	**2.663**	→	2.659
33	Завод за превенција и лекување на кардио. заб. Охрид	СБ	2,374	2.217	2.203	**2.081**	▼ -0.122	2.077
34	СБ за Белодробни заболувања и ТБЦ Јасеново	СБ	751	1.104	1.138	**1.174**	→	1.173
35	СБ за Белодробни заболувања и ТБЦ Лешок	СБ	682	0.968	0.998	**0.917**	▼ -0.081	0.917
36	Институт за Белодробни заболувања кај деца Козле	СБ	2,129	0.806	0.823	**0.845**	→	1.056
37	Завод за нефрологија Струга	СБ	869	1.037	0.967	**0.975**	→	0.975
38	Завод за превенција и леч. на белодробни забол. Отешево	СБ	521	0.872	0.878	**0.998**	▲ +0.120	0.998
39	СБ по Гинекологија и акушерство Чаир — Скопје	СБ	9,153	0.714	0.733	**0.749**	→	0.748

#	Здравствена установа	Тип	Случаи 2025	ЦМИ 2023	ЦМИ 2024	ЦМИ 2025	Промена 24→25	ЦМИ со терц. 2025
Приватни офталмолошки болници								
40	ПЗУ Очна болница Европа — Скопје	ПЗУ	643	1.279	1.301	**1.288**	→	1.288
41	ПЗУ СБ по Офталмологија Серафимоски	ПЗУ	292	1.267	1.267	**1.267**	→	1.267
42	ПЗУ Специјализирана болница по Офталмологија Деница Скопје	ПЗУ	572	1.253	1.253	**1.253**	→	1.253
43	ПЗУ Систина Офталмологија Скопје	ПЗУ	156	1.253	1.253	**1.253**	→	1.253
44	ПЗУ Промедика Офталмологија Скопје	ПЗУ	1,072	—	1.253	**1.253**	→	1.253
Психијатриска болница								
45	Психијатриска болница Негорци — Гевгелија	ПБ	122	1.265	1.253	**1.231**	→	1.231
Градска општа болница								
46	ГОБ 8 Септември — Скопје	ГОБ	10,741	1.832	1.886	**1.946**	▲ +0.060	1.945
Клинички болници								
47	КБ Штип	КБ	9,319	1.319	1.325	**1.314**	→	1.299
48	КБ Битола	КБ	8,157	0.999	1.047	**1.134**	▲ +0.087	1.129
49	КБ Тетово	КБ	10,715	1.096	1.083	**1.041**	→	1.038
Општини болници								
50	ОБ Велес	ОБ	3,532	1.110	1.089	**1.133**	→	1.128
51	ОБ со проширена дејност — Прилеп	ОБ	6,487	1.075	1.109	**1.096**	→	1.080
52	ОБ Охрид	ОБ	3,473	1.048	1.055	**1.068**	→	1.063
53	ОБ Струмица	ОБ	6,083	0.997	0.960	**1.009**	→	1.001
54	ОБ Куманово	ОБ	4,941	0.850	0.889	**0.980**	▲ +0.091	0.974
55	ОБ Струга	ОБ	4,687	0.908	0.921	**0.965**	→	0.960
56	ОБ со проширена дејност — Гевгелија	ОБ	3,178	0.993	0.928	**0.931**	→	0.925
57	ОБ со проширена дејност — Кочани	ОБ	2,904	0.927	0.957	**0.884**	▼ -0.073	0.878
58	ОБ Гостивар	ОБ	4,875	0.735	0.767	**0.801**	→	0.797
59	ОБ со проширена дејност — Кавадарци	ОБ	3,982	0.673	0.685	**0.751**	▲ +0.066	0.744
60	ОБ Кичево	ОБ	1,484	0.655	0.699	**0.719**	→	0.712

#	Здравствена установа	Тип	Случаи 2025	ЦМИ 2023	ЦМИ 2024	ЦМИ 2025	Промена 24→25	ЦМИ со терц. 2025
61	ОБ со проширена дејност — Дебар	ОБ	1,949	0.577	0.608	**0.622**	→	0.621
Останати здравствени установи								
62	ЗД Крива Паланка	ЗД	45	0.951	0.955	**0.860**	▼ -0.095	0.843
	ВКУПНО		**194,230**	**1.553**	**1.552**	**1.552**	→	**1.638**

Забелешка: — означува дека установата не е евидентирана во ДСГ системот за таа година. Вредностите се заокружени на 3 децимали.